

בעזרת השם יתברך

ספר

עלה לתרופה

מאת הגה"צ מוהר"ר

יהושע אלתר ווילדמאן זצ"ל

אב"ד קאנסקיוואליע.

והוא מלא וגדוש עם דינים
נחוצים למען דעת האיך להתנהג
בכמה ענינים מידי יום ביומו.

תקדמה מאת הפוציא לאור

ישמחו היראים ויעלזו החסידים בהבלות גבלות לחט אור יקר
 אוצר כל כלי חמרה הקונטרס **עלם לתרוסת מאת הבה"צ** מוה"ר
 יהושע אלתר ווילנאן זצ"ל אב"ד קאנסקי וואליע. שהי' מפר
 רסמ כצוקתו ויראתו וחיכר כמה ספריםהן בעניני פלפול והן
 בעניני מוסר ויראת שמים שנתקבלו כחמימות ככל תפוצות יש
 ראל. וחנה הספר הזה הוא מלא וברוש עם דיניס נחוצים ומהם
 דיניס שנעלמו אפי' למופלגי מורה ויראים וכעוה"ר ספה חמה
 הספר הזה שחשוב ונחוץ לכל יהודי ירא ושלום למען דעת האיך
 להתנהג בכמה ענינים מידי יום כיומו. לכן נתתי לפוציא לאור
 הספר הנחמד והקדוש הזה לזכות את הרבים ויהי' לתועלת ברול
 לתופשי התורה והיראים כמו שיצאה הקורא בו. וכמו שהוצאתי
 לאור הספר הק' ואמרו אמן מהמחבר הזה ושם נדפס ב"כ מרכה
 הסכמות מתברולים הבאוניס דאז וכ"ה נתקבל כאהבה כין לוסדי
 התורה והיראים כמו כן אקוה שב"כ את הספר הק' הזה יקבלו
 כחיכה ויהיה זה לתועלת נשמה אכי מורי הרה"ח המפואר מוה"ר
 ישעיה זאב כה"ר משה אלי' שליט"א שנפטר כחצי ימיו כיום כ"ט
 חשוון תשכ"ב נ"ע. ויהי' שזכות המחבר יעמוד לנו שבזכה לקיים
 את כל הדברים הקדושים המוכאים בספר הקדוש הזה לעבור את חשי"ת
 באמת וכחמים ולהטהר ולהתקדש כקדושה של מעלה עד ביאת ב"צ אמנואמן.

המו"ל ת"ק שלו יחורה בראס

הקדמה

היה לבי תמים בתוך למע לא אבוש.
 קרדיכי בנתיב מצותך כי בו תפתי.
 ואשתעשע במצותך אשר אהבתי.
 קרני ר' דוד חקך האצרתה עקב.

החבר הקדוש ישתבח שם עליון. אשר קדם הקדש רצה הוד כזה והגדיל להם מורשה והא
 השרה הקדושה. אשר האציל מהו לעם קדשו. והגדיל לנו תורת אמת על הד סיני. אשר שם היינו
 מלטי יחד לקבל התורה. כמיש המים כע יר את אשר ישנו פה ואת אשר אינו פה עמנו עומד היום.
 הגדיל לכל הנשמות שתתידן להצואות די שם. והוא בכלי יקר והאלוהי הקדוש שם. ותבב בני תפדי
 אמת להאמן הקדוש והדיוא וצל על המטה פני האבות סיה כל השוכת רבו אתו מסמנתו מעלה עליה
 הכתוב כאלו מרחיב בגופו. ופי שם חל אפשר לומר בזה שידע כי כל אשר קיבל חלק בתורה
 במיני האם הוא זוכה הוא מרחיב לאור את אשר קבלה נשמתו החדוש והוא אין אור יוכל להודיע ית
 כי הוא חלק. וערכ אם זכה הודיש והחדוש אשר קבלה נשמתו כולם ולא הוציאו לאור ועדין אורכי
 שבה מעיקרא וזה שאמר התנא כל השוכת רבו אור. במשמתי ויקא מה שפא קיבל כולם ושיך
 לשמש נשמתו היו מרחיב בגופו כי אדם אור אין יוכל להודיע עכ"ל:

לפי לבי עורדי לרשעם בעם ועופרת את וחדושי מה שתנני ר' והעליתי במצותי בעהדי האן גם את
 אשר קבלתי ולקטני מפי מורשים נאני הודו יד נועם ה עליהם ומפי מורים שניתי יקר המציאות אשר
 תנבתי לעצמי לבחון עולם. והנה באתי כעת נכ להעלותם על סכסכ השמים לזכות את הרבים.
ואקדוה להשי"ה כאשר עשתי בחסדי הגדול זה כמה שנים הוצאתי לאור את ספרי בנין ירושע.
 הודוה לר' אשר עשתי עד כה שהתקבל ספרי אף אצל נאני ישראל וכבר הוצאתי ספרי בנין ירושע בשורת
 רשעם חלק ב פי צדו ומיפר לי סכבר איש תיה גדול תלמוד רכבו והגדיל האמן הקדוש אדושי **מודו"א**
מסכתא **שואן** וזקללחה. סיה **אלפך** **וויינרייך** **מפאיק** **עדיש**. אין כאשר כ"ק אדמרד פלפל
 עמו בלכמה במתי רשעא יזעה. האמר לו תר' אלשר ובל איתא מבריה שם תענה לו כ"ק אדמרד ואלוה
 כבר סברתך אמודה במ' בנין ירושע השיב לו ר' אלשר ובל ברוך שכחותי. כי הוצאתי ספרי כ"ק
 בספרי מעמי המנוגזים השלם והעדר ספרים. כן אקוה התגלל לחשייה יוא רעוא ויאמא פילומא חרות
 דלחקבל כאשר אצלי מסודר על כל סמכת נישן מיסוד על אורי הפלפל ובה כאשר הוצאתי לגדולי
 ישראל עתה האמצו כלם אשר והיטור הזה על סמ' נישן ידי לתועלת גדול לתועשי העזרה ולמורי.
 ערב באתי כעת לזכות את נשמתו העלובה כי לא ידע האדם את עניו ומה יולד יום. ולתפנים וחדושים
 יקדים בעהדי על סמ' נישן דף על רי. וקפתי בגופי אשרי מי שבא לכאן ותלמודו, בידו כאשר מה
 שכתב, בידו ועכ' קראתי בשם **עמק ירושע** עשורתי וילן ית טע בעמק חדשי רדל במגלה מק"ח
 שלן בעמקה של הלכה, ומחמת שכבר נמצא ספר **עמק ירושע** סרב הוא נאמן וחוקר ר' **ירושע**
איריזק **דרייך** **אבריק** **סלאנים** תללחה ועד ראיתי ספר קטן **עמק ירושע** מאת קדסון אשר
 הבאתי בברכי ירושע לאות הספתי חיבת אחרון ויקרא שמו **עמק ירושע** אחרון

הקדמה

האדרי זה חבני מופים בסוף ספר . קונטרס עלה לתרופה עם זרבה וסמטה טעמה שחממה בו דברים נחוצים אשר נעלמו אפילו מאנשים מופלגים והנחתים לזכות את הרבים . וז"ל לאדרי ששחמו יחמלת עלי שאלתי למפלגים איה כוונה צדיק לטוב בשעת עשיפה ולא היו יודעים מה להשיב לי . ואמרתי להם והאם זה הוא מחבר ספרדש במסין ה' סעיף ז' . יוכין בהתעמטו שצינו הקב"ה להתעמט בו כדי שגמור כל מחמתי לעשותם . וכן זרבה דברים נחוצים יש מה שגמולנו מהרבה אנשים אפילו למשפחות ויראים . ומתרי במרוצים אשר כותתי לזכות את הרבים כזה . כמו שיראה הרואה . גם תקנו בו מזה שגיאות ושבושים אשר א"א להרפים כמו שגדפם בהעלה לתרופה הילכה .

א' מש"כ בהעלך הישינה סי' ב' כי מצד הדין מותר לדבר אחר ברכת המפיל וכו' א"כ מותר לדבר ולאמר ולשנות אם הוא נהוץ לכך עכ"ל . היו ואבוי מאן חשיב ומאן ספק לדחות דברי רבינו שמה הרמ"א ז"ל במסין רלים סע"א שכתב שם בפירושו האן אובלים ושהים ולא מוכרים אחר ק"ש סע"א סמטו . וז"ל זה מבוטא לדפך מזה שהוא כתב בהעל"ת הישינה . וכן מה שכתב שם הלאה רק הרמ"א הביא בלשם הכללי והתיקו נתנו שלא לדבר וכו' עיי"ש כי במש"כ סעה הסתבר כזה כי בפירושו סמט הרמ"א ז"ל ולא כתב נתנו . ומש"כ שם בשם הרב הגאון הקדוש רבינו **חיים מנחם** שמוטב להפסיק בדיבור כ"פ אחר ברכת המפיל ולא יישן פ"א בלי ברכה . ואולי אמר כן בזהו ספק אצ"ל . שכתבו זה שיהי' תמור לישן בלי ברכת המפיל מלהפסיק בדיבור אבל בודאי חזו אינו מותר להפסיק בדיבור נגד דברי רבינו הרמ"א ז"ל כי כן חשיב ומאן ספק לדחות דברי רבינו הרמ"א ז"ל ואוכר לדבר מה שכל נספאי כיוו בש"ע לא והתעוררו בזה מאומה .

עוד מה שכתב בס"י ו' כשאוכל לאקשין עם באבעליך אם הבאבעליך הם הרוב יברך ב' ברכות . והיא לדפך רעת כז' ודאכונים האחרונים כמש"א אני בפנים שכולם פסקו שאפילו אם התבטל של המן דגן הם המיעוט יברך רק כמ"ס ועל המחל' והא יברך אלא ברכה אחת וכמביאר ל"ו במשנה בירחה וס"י ר"ב ובביאור הלכה עם רמדה דעה זו בשתי ידים ורק כמו שכתבתי בפנים יע"ש . **לזה** אדרי כנבר ח"צי הקטני בו את כל השבושים והוספתי בעשה"ה דמים וענינים נחוצים לכל איש ישראל . וכל מה שאני הוספתי הצנתי לסימן טוב כזה . למען שידעו שזה הוספה שלי . ובה רבים וכן שלמים העתיד כי למחר הופטו לזכות את הרבים ואקה כי זה ה"י בעשה"ה לתועלת רב אפילו למפוזרי חדה לחאכרים הימים הנזכרים פה .

ואדרי כן אבוא למים את מפרי במדה להרפים קונטרס **שער המדה** למען לזכות את הרבים ולהודיעם את טול החיוב של המבילה . מכל גדולי הפוסקים הראשונים האחרונים והראשי כי לא נבר מדה החסידות והא לפנים משורת הדין רק ע"י דחוקק מש"ס תולדי הפוסקים הראשונים אחרונים חזקו וספרי יראים ראשונים ואחרונים . אשר במדה זו של המבילה מביא לדידי קדשה גדולה . וז"ל יסודו את לכבינו לעבוד באמת ביראה ובאברה ויקדשו במצותו ונזכה לכיאת הנאמ' בבי"א .

נאים הק' יהושע אלמר ווילדמאן אב"ד פ"ק קאנסקוואליא ולפנים מר"ב בק"ק ווארשא כרוזב ששארניקאוסקי בעה"מ ספר **בנין יהושע** וספר **ברכת יהושע** בלאאמ"ד הרב הגאון הצדיק ר' **אלימלך** אב"ד ק' **מזאמ"ש** זללחה . והזכר אזה למושב לו בתוככי ירושלים תוכב"א ושם מנ"כ . נכד הרב הגאון הצדיק המפורסם ר' **צבי זללחה** . שחי ראב"ד ק' ווארשא . בימי הרב הגאון הצדיק בעל **חמדת שלמה** נכד הוא מנא קדישא מלאך אלקים צבאות דעמי ר' **אלימלך מליזענסק** בעה"מ"ס **נתעם אלימלך** . וזוקלחה . ולמעלה במדש אבדתי היבנים והאננים הקדושים והצדיקים הרמ"א והתו"ט והבעל **מגלה עמוקות** מלם זוקלחה ז"ע ועכ"א :

נתברך לפ"ק פ"ק קאנסקוואליא

ספר עמק יהושע אחרון

בג"ל

ספר

עלה לתרופה

עם הוספות נחוצות לכל איש ישראל .

להכיר יציאת מצרים בנס ק"ש שפעמא דמוכה
כש"ס מהזיא דרבי בברכות (יג ע"ב) דקסודר רבי
אשמעתא דרציאת מצרים להכיר יציאת מצרים
בזמנה ופירש"י שם בזמנה בנס ק"ש :

ואין לחוש במה שקורא ק"ש בלא תפילין, כי מה
שאמר ר"ל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו
מעיד עדות שקר, דוקא אם אינו מניח תפילין
כלל, אבל אם מניח תפילין אחר כך מותר לקרות
ק"ש בלא תפילין, וכן אמר הג"ק רבינו יעקב
יצחק מלובלין וזלחה"ה, והביא ראיה מראסריגין
בגמרא הקורא קריאת שמע בלא תפילין כאלו
הקריב זבח בלא נמכים, והרי ק"ל המקריב
זבח היום מביא נמכים אפילו לסתר, כן הכא אם
מניח תפילין אחרי כך לית לן בה. וכן הפנים
הלבוש והרב הנביא בש"ע וכן נתנו כל דרכי
ונאמי תדור לומר מיד כל השלש פרשיות כדברי
המקדש שלך והפרי"ת הג"ל:

ב) אף דע כי יש ג' זמנים לומר ק"ש, וזמן אחד
כותיקין, וזמן שני עד רביע היום, ולרעה
הש"ע וכל האחרונים הייתי לפי היום אם ארוך
אם קצר, נמצא בימי הקצין שהיום ארוך י"ח
או י"ט שעות, יש כמה ימים שזמן ק"ש הוא עד
רבע שעה על יבוען או האלב ויבוען, וצריך
ליחד לקום מקודם שעה אחת כדי שיפנה ויפיל
ידיו ויניח מלית התפילין ויקרא ק"ש, ואם רחצה
הכירושן חייב להקיצו שיפנה ויקרא ק"ש בזמנו :
ג) אמנם יש רעה ג' שבין קצין ובין בהורף
וזמן ק"ש הוא עד וינעך 9 כי הזמן
הוא כמו בגן עין שחמדי היום הוא י"ב שעות
ולילה י"ב שעות וכ"ד הפ"י וכ"ד הרב תה"ק
ר' יצחק אייזיק ספרן מקאמארא זצ"ל בספרו
עצי עץ על השניות . * ובספרו ארצו החיים
עז"ה בפ' ואתחנן כתב ח"ל שלדעת זאת הנכביר

א) בש"ע א"ח (ס"ב נה ס"ב) מצות לקרא ק"ש
כותיקין קודם הנץ החמה, אך לא
בל אדם יוכל לעשות כן, ומכל מקום אף על פי
שלא קראה כותיקין יש לו למחד לקרותה כל
מה שיוכל. ועיין בכ"ת יוסף (ס"ו סו) כתב שכל
רנע שיכול להקדים הקריאה שמע חייב להקדים,
ומביא הירושלמי שכן היה המנהג ביניהם אם
היה איזה מכה שלא יכלו לקרות ק"ש בכרכותיה
קודם נץ החמה היו קורין תיכף כשהגיעו תפילין
כל הג' פרשיות, וכן כתב בתהנה לבושי שרד
בפי' נה ס"ב, לכך יורה מאד כל אדם אחר
שבידך גרבה תעורה אם כבר הגיע וכן קריאת
שמע יקרא תיכף כל השלש פרשיות, שמע, והיה
אם שמע, ופרשת ציצית, עד אג"ה' אלהיכם
אמת, ולא מני בפרשת שמע לבדה, ואפילו כי
שרעתו להתפלל תיכף ס"ס נכון הדבר לקרות כל
הג' פרשיות תיכף אחרי ברכת התורה, שכן
כתב המקדש שלך בפרשת בלק (דף קטו) בפ"י
הרמ"ו ח"ה לשוט, קבלנו ממורנו והארי"ז ו"ל,
כשארם ישן בלילה נשמתו מסתלקת ושוהה על
גופו רוח המוסאה, וכשקם בבקר אפילו יעמוק
בתורה יעשה כמה מצות אין רוח המוסאה סר
גרימיה אבריו עד שיקרא רמ"ה תיבות הק"ש,
שמגולה קריאת שמע שכל תיבה מניחה מניחה
רוח המוסאה מאבר אחד, ומי שלא קרא קריאת
שמע בעונתה נהפך סן רמ"ה לתרם חס ושלוס
ותפלתו ותורתו של כל היום אין עולה למעלה,
ולכן אפילו רשבי' חבדויו שהיו פטורים מהפלה
חייבים בקריאת שמע, שאם לא כן אין תורתו
מתקבלת ותיח לתרם ח"ו, עד כאן לשון המקדש
שלך. אם כן שפיר כתב הש"ע שצריך לקרותה
במורה כל מה שיוכל . * וכן כתב הפרי"ה (ס"ו)
ג' מק"ש דצריך לקרות כל הג' פרשיות מיד כדי

עמק עזה לתרומה עם דוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אדרון

י"ח, ועיד הפשות פירוש הוא מצוא ברמ"א סי'
 ס"א מע"ד וכו"א כלל ב"א מי י"א שמע ישראל
 כלומר שבע וקבל על"ך ויכון שהוא שמע וקבל
 עליו וסמ"ך באמנה שלימה, ד' שהוא על"ך
 שאנחת מאמינים בו הוא ד' אחד בכל העולמות
 פעלה ומטה בשמים ובארץ וארבע כנפות הר"ף
 של ד' רוחות העולם :

0 * **וכתב** כח"י"א שם וסוב שיכון נ"ב שהוא
 סוסר עצמו להינה בשביל אמונה
 זו וידמה בדעתו כאילו הוא גש"ף עכשיו על קדשת
 שמו ה' ויח' ויחשב כאילו עשה בפועל משה
 עכ"ל :

08 * **ואיתא** במ"י דבעה שאמר אלקטו יכון
 שהוא מקבל עליו עול אלקוטו
 יח"ש עליו ועל זרע ועל זרע זרעו ע"ע לתורתם
 ה"ך ה', וזה בגולה גדולה שיהיו בני ירא השם:
 09 * **ועתה** בביאורי הגר"א סי' ה' שכתב שם
 שהגם שלפי עוסק הדין איצ לכוין
 בזכירת השם הוי' בקריאתו ובכתיבתו המצוא
 בהמחבר סי' ה' רק לכוין פ"י קריאתו שהוא ארון
 הכל אף שיש בהכתיבה סודות גדולות עכ"ל
 בתב"ש שמות הוי' דהפסוק ראשון יש לכי"ו בו
 נקריאתו שהוא ארון הכל גם בכתיבתו שהוא ה'
 תה ויהי' :

10 * **גם** צריך לדעת מה שאותו בסידור רד"ך הזייט
 של הרב הנאון מליטא בק"ש אות ד' דכשיגיע
 להפסוק אשר הנצאתי אהכם סורף מדרים יכון
 לקיים מצע של זכירת יציאת מצרים, כי מצות
 אמרה לכ"ע בעתן כוונת לצאת כמו בק"ש דמעב
 הכוונה לצאת אפי' בדיעבד כנ"ל :

11 * **תנה** הרבה ראשונים ואחרונים כתבו לכתב
 ברכת המפיל קודם ק"ש שעל המטה,
 * הרב האי גאון, וזכ"א בספר אלי' רבה ואבן עזרא
 רף י"א ע"ב בסוד ק"ש לפני המטה וסוד"ה יט"ח
 משה בשם הכלבו דרוב הפוסקים והג"ה רב"ן וכן
 מצואר בכל ספרי הקבלה כמ"י פע"ח ובמ"י כוונת
 האר"י רף י' ובס' עיד מצוה, ובסידור של"ה
 ובסידור האר"י ז"ל ובס' איד ישראל על אר"ח
 ע"ד הקבלה כולם כתבו להקדים ברכת המפיל
 לק"ש, ואיכ אף שהמג"א במ"י רל"ט סק"ב כתב
 להקדים הק"ש ס"מ אין להניח הפסקא של כל
 הני גדולי הראשונים ואחרונים וכל ספרי הקבלה
 הג"ל בשביל הפסקא דהמג"א, ועוד שעם רא"ן לוח
 מהפסקא דכל הני גדולי הראשונים ואחרונים הג"ל
 שנתבו להקדים הברכה דאם יקדים הק"ש
 הישינן שמא יחטפנו שינת המטא ישן בלי ברכת
 דחומר מאד כולקסן, לכן יהיה נכון להקדים
 הברכה

כל הפוסקים האחרונים הש"ך חסמ"ע ואור החיים
 לפני יהושע והלכה כמותם מאחר שספר זוה"ק
 סינר כותיהם והוא מביע כל חכמי ישראל
 שאמר מתימה הש"ס כמבואר בתשובת משאח בנימן
 ובפרט במקום שפשוטו סוגיית הגמרא מוכח כך
 עכ"ל בס' אצוה"ה הג"ל, לכך יש ליהדר שגם אם
 אידע לו אגב"ע ועבר זמן רביו היום לדעת הש"ע
 מ"ס ימור ע"כ"פ לקחה קודם וינעד 9 ואז טוב
 לקחה עם תפילין, ואפי' מי שקרא תמיד ק"ש אחר
 ברכת ותורה, מ"ס אם אפשר שיקרא ק"ש בתפילין
 ובברכותיה קודם וינעד 9 נכון לעשות כן, ויכול
 לדלג קצת מסדר התפלה כדי לעשות כן, כמו
 שמצוה לדלג כדי להתפלל עם הציבור, * כמ"ש
 המחבר דהרמ"א (במ"י גב) ובמ"ש הבאה"ם מק"א
 ח"ל המגיד והחיד להב"י כי להתפלל כסדר ולא
 ברילוג כי העושה כן סוהף הצטרות אבל בתשובת
 חב"צ (סי' לו) כתב שמש"כ בס' הוזהר להתפלל
 בסדר היינו שכאנ"ט מתפלל עם הציבור אבל אם
 אידע לבא כבוד"ט ובה כשהציבור מתפלל כ"ע
 אידע דילג כדי להתפלל עם הציבור וכ"כ הפר"ח
 במ"י נ"ן עכ"ל הבאה"ם :

12 * **ואדם** הג"ל לקרות ק"ש בברכות כוונתו,
 אז כשקרא פעם ראשונה כל הק"ש
 תיכף בקומו יתנה כלבו כאם יותר רצוי לפני
 תקב"ה ק"ש השנייה שקרא בברכותיה, או
 יכוין בק"ש ראשונה כקרא בתורה ולא לצאת בה
 המ"ע של ק"ש, ומשוב שאמר כן בפירוש ויעיל
 חנאי זה שפירש פעם אחת על כל ימי חייו,
 ובלילה נ"ב יש לזהר אם נשקרא ק"ש ה' עוד
 ביה"ש ולא היו עדיין ע"ב כובבים סמוכין זה לזה
 או יקודם שלא מעדות יקרא כל הג' פרשיות
 ק"ש וכ"כ המג"א וכל האחרונים :

13 * **וכצורת** ק"ש צריכה כוונת לצאת כראיתא
 במ"י ס' מע"ד, וזה מצואר בסידור
 הרב מליטא אות ה' ובסידור יעב"ץ בסוד ק"ש
 אות י"א ובפתיחה להפ"ג בה"ל ברכות השחר
 רצ"ך לחזור לקרות בכוונה לצאת אם לא ביון
 מתחילה לצאת י"ח ק"ש :

14 * **ועוד** צריך לדעת שכונת פירוש המלות
 מן פסוק ראשון של שמע ישראל
 ובשכמל"ו מעבד אפי' בדיעבד כדא"י במג"א סי'
 מ"א סי' ק"א בשם הלבוש דמתחזיק אותו אם לא
 כוון בבשכמל"ו, ובמ"י ס"ג מע"ד פסק המחבר
 לשיא דאם לא כוון לבו בפסוק ראשון דחזר
 וקרא ובמ"ש המג"א מק"ה דבשכמל"ו בכלל פסוק
 ראשון הוא ובג"ל, וכ"כ להדיא במחבר סע"ה
 דאם לא כוון פירושו של פסוק ראשון שלא יצא

הברכה להקיש וכן פסק כמ' מחנה ארון לגאון ספרדי הדיבא כעשרים מגדולי ראשונים וכמה אחרונים שכולם כתבו להקדים הברכה לקיש, ואמר הרב הגאון הקדוש רבינו חיים מצאנז וזלה"ה שמושב להפסיק בריבור כ"פ אודי ברכת הספיל ולא יישן פעם אחת בלא ברכה כי הישן בלא הספיל כאלו אוכל בלא המוציא, ושמעתי מפי סורי הרב הקדוש רבינו רוד בן הה"ק רבינו צבי אלימלך מדינאב בעל המחבר ספר בני יששכר שאמר שלדעתו חסור יותר מאוכל בלא ברכה, שהרי קי"ל בסוכה שינת עראי אסור חוץ לסוכה ואכילת עראי מותר, * ואיב חזו"ן רשינה חמורה מאכילה ואיב אם אכילת עראי אסור כלי ברכה ודי כאלו מעל מכ"ש שינת עראי וק"ו ב"ב של ק"ו לשינה קבוע דאמר בלי ברכה לכך יותר מאד כל אדם בות ואפי"אם רוצה לנתנ' לאחד הברכה אחר ק"ש מ"מ יברך בעמידה * ברעת והשבי"ן מ' ר"ס הובא כמ' א"י מ' ור"מ אוח"ג, ולא כשכבו על משכבו כי או כ"פ יישן בלי ברכה חיי ומאמר ברכה אלת סק' ברכות ונהנה מעולם הזה בלא ברכה, ובליל מבילה כתב המג"א מ' ר"ש סק"ד בשם של"ה לברך אודי התשמיש וירחץ אותו מקום במים מקודם ואחר כך יברך. ולפי סה שבו לעיל טוב יותר לברך קודם והשמיש ואין חשש בהפסק התשמיש כמו שאין חשש בהפסק עיני המסוקים וכ"כ במידור ר' יעקב עמ"ק וזקוללה"ה:

יבן ודיע כי אפילו ישן אודי חצות ואפי"ה שעה אחת קודם אודי היום צריך לברך, לא כמו שיש פועים שאודי חצות לילה או מסוף ליום אין מברך והו דעת כרות וחזי להקל כזה:

יגן ודיעןן כמליה קמן אין צריך לברך בבקר על מצות ציצית, ואם המיד הפלית קמן בלילה, אוי בבקר כשלוכשו, אם הוא מבסר ראשו ורוב גופו, יש נהנין לברך, יש נהנין שלא לברך, לפי שבמה"ז אין יוצאין כמליה קמן לשוק, והאותם וזהנים שלא לברך טוב ליהנז לומר ברוך אתה יהוה השם בלבו היינו ה' אלקינו ויאמר שלך השלם אשר קושנו במצותיו תצונו על מצות ציצית:

ידן וזהנה יש סן האחרונים שכתבו כי בני ברכות, היינו ברכת המקדש שמו ברכים שגורב בתי כנסיות אומרים ברוך אתה ה' * ברעת המיד אר"ח מ' מ"ו בשם הירושלמי וכ"א בתרא"י מ' כ"א הנמוט היה ברוך אתה ה' מקדש את שמך ברכים, ובבתי סררשות אין אומרים, טוב לומר ברוך אתה השם יהוה כלבו ויסיים המקדש

שמו ברכים, וכן ברכת סידים רבנן שבירושלמי איתא ברוך אתה ה' אל והעדאות * וכן דעת הרא"ש והמור אר"ח מ' קכ"ו וכן נהג הגר"א מוילנא וזק"ל ואנו אין נהנין בן יהודה השם כלבו כביל, וכן כבורא נפשות בירושלמי כתב ברוך אתה ה' חיי העולמים * וכן פסק הרא"ש והמור מ' ר"ז וכן נהג הגר"א מוילנא וזק"ל ואנו אין נהנין בן ערב יהודה השם כלבו כביל:

סזן א"ך באמת זה בלל גדול לכל ספק ברכות כגון הישן שינה קבוע על ספרו כיום שלדעת הרא"ש והשבי"א וכ"י צריך לברך ברכת התורה בקיום משנתו, והאגור והפ"א כתבו שאין נהנין בן, ע"כ תיוב גדול לומר ברכת התורה בלא שם רק יהודה השם כלבו, כפרס להסמכין דברית התורה סן התורה וספיקא דאורייתא להר"א הדי ראו לברך בשל ומסכות, וכן נהג הגר"א מוילנא וכן נהנין בכל ארצות המערב וספרד, על בן חיוב גדול לברך על כל פנים כהרהר השם כביל:

סזן וכן בתפילין רד"ה שדעת הרב מצות שמורים לברך ב' ברכות התפילין, אך אנו אין נהנין בן, על בן יעשה כביל:

יזן כר"ף של דבר בכל ספק ברכה יעשה בן, וכן כתב בתשובת מהר"ם שיק חלק אידה חיים (סימן סז), ושוב להתנות אם הלכה כמאן דאמי שחייב לברך או יחי' הדהורו כריבור ואם הלכה כמאן דאמר דאמר דאמר מלברך או לא יחי' הדהורו כריבור, וסועיל תנאי זה פעם אחת על כל ימי חייו:

יחן בברכת התפילין של ראש שנתב הדימ"א לומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, יחד לאמרו אחר ההירוק, שאם אומר קודם ההירוק חיי הפסק, וסאר צריך ליהוד כזה:

יפן הנצרך לנקים אחר שהינה תפילין ונכנס לביה"ט חייב לברך שנית על התפילין * כמ"ש הבי"ח כמ"י כיה תפ"ו וא"י וע"ה והרש"י ואר"ח ח"י רע"א והגר"א וקש"ע ומ"כ לברך שנית, הגם שהמג"א מסופק וכתב שאפשר שבה"ב שלנו שאינם בשדה לא חיי ויסח"ד פר"ס וא הרב התניא שהמיד מביא דעת המג"א וכתבן לא הביא כלל דעתו ופסק בפשימות רחייב לברך, ואפילו במקצת אם נכנס לבה"ד דעת הרב התניא לברך שנית, וכן פסק הדי ארס בלל י"ג מ' ר, וכתב שם שהגם שהמג"א אברדם תוכך להחמיר לא שבקין פשימותא דכל הפוסקים מפני ספקי של המג"א, וכן נהגו הרב הגאון הקדוש רבינו חיים

עמק ענה לתרומה עם תוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אתרוז

חיים מצאנו ודעה קרה אייזיק מקאמאנא זצוקלה"ה • זכ"ה בתום חיים על התי"א ובת"ש שכים בירושלמי דברכות פ"ב הל' זבא בת"י ולכן אף דלדעת הפוס' והורו"ח שלא לברך מ"מ המכרז לא הפסיד בדעת טוב המוספות הג"ל עכ"ל התוספות חיים הג"ל :

ה) בענין כורא נפשות ארז קאוע ופ"א הנ"ל שפס"ט חיי אדם ככל ל' ס"י פ"ו כתב שלא לברך . הרב התניא כתב בסדר ברכת הנהנין שלו פרק ז' ס"י ו' שאם שחה הביעה בכדי אכילה פר"מ היינו כמשך שאוכל שלש ביצים יברך בנ"ד כהראב"ד ואין צורך להמתין שיצמנן וישתה רביעה בידו • וכ"פ הכנה"ג והשו"ע אברהם (הל' אר"ח ס"י ב' וז"ל) ומזה"רם נלאנמי ומר"י אשקאפה הזבא בנתי"ט ס"י ר"ד סק"ב . וכן נהג רבניו הגר"א וצ"ללה"ה הביאו ב"מ מנחה בכורים וב"מ מ"ב ס"י ר"י , וכ"ד מהר"עב"ץ וכ"ד הרב הגאון הקדוש מצאנו וצ"ללה"ה , והרב הגאון ר' יוסף שארל נאמאנאן וצ"ללה"ה , והרב הגאון ר' יוסף ספאראפאל וצ"ללה"ה כעמ"לם מנחת חינוך . וכן דעת הרב הגאון מהר"י מליטא וצ"ללה"ה בספרו מעשה נסים על הגדה ש"פ דשיעור צירוף שתי' בכדי אכילה פר"מ כמו אכילה :

כא) כשאוכל : אקשין או משפלקין עם באבלעך ודרך לשלם ב"י קדוה ואח"כ מערבין אותם יחד , כך נהג רוב ת"ח אם המיני מונת הרוב והבאלעך מיעוט פשיטא שאין לברך רק כורא מיני מונת ואסוד לברך כורא פרי האדמה • (ע' בהקדמה) ואף אם הם שוים או צאבאלעך הרוב ג"כ יש לברך רק כמ"מ כמ"ש הרש"כ"א בברכות והבא בארז ובאבודרהם לאחר סוד ברכת המזון והמ"י ס"י ר"ח סק"י וכ"פ בהמנ"א ס"י ר"ד מ"ק ב"ה והעש"י שם ד"ה הנוטם בשם הב"ח והפוס' בפתיחה לה"ל ברכות אות י"א , ורש"י בשע"ר ד"ם ר"ב ובמרו"ד שלו בסוד ברכת הנהנין פ"ג ס"י א' ב' , וכ"ד הרב הגאון מליטא בהגדה שלו וכ"ד הרב הגה"ק מ"ה ר' אייזיק מקאמאנא וצ"ללה"ה ב"מ ארזי החיים ס"פ פ' וילך , וכ"כ במנחת עני בשם העסק ברב"ה , וכ"ד המטה"ש ס"י ג"ד סק"ז , וכ"כ התוספות חיים שעל התי"א ככל ג"ד סק"ה דכל שיש בו מה' מיני דגן שמברכין עליו כמ"מ אפי' שאר המינים הם הרוב המין דגן היא תחשוב ואוליך בתר"י ולא יברך רק כמ"מ לבד ולכסוף על המו"ל לבד וכ"פ הגר"א ב"מ וטעמות מעשה רב כמ"י קב"ו וכן נהגו ארצ"י רבני חיים מהלארץ וצ"ל עם כל התבראי קדושה תלמידי הגר"א וצ"ל , וכ"פ הגדול שבאתרוזים במשנה ברורה ס"י ר"ב סק"א ולא כתי"א , שכתב בזה ונ"ל שצריך לברך ג"כ על הקטניות שהוא בנגד כל הגי רבוחא שהבאתי והפ"ב מביא דעתו בזה ומורה איתו מחלכה ע"ש ומסק' שם דודו דקא אם יש בה מיני

דגן סמ"ש , אבל אם עירב קסח בסי"מ הרבה כ"כ עד שהוא דא"י לשה"י' דהיינו תכל"ל משב"ל' שועל שקדין האכער גר"ך או נירבנש"פ נפע שיעקר הכוונה היא על הופע מברך שהכל תחלת על המים ואוליך כמ"מ על דתגן כמבואר במ"א מ"ה סק"ו ובמטה"ש שם , וע"י במ"ב הג"ל בפירוש הלכה שם שמבואר הלכה זו על כור"י כמה שכתבתי , ואין חילוק אם המין אחד הוא שלם או לא ומכ"כ ר"ק על המין דגן המיעוט לבד כמ"מ ועל המו"ל לבד ופוסק את המין אחר הרוב כנ"ל :

כב) * ולענין ברכה אחרונה שעל המו"ל יש לברך דוקא אם אבל כוית דגן בכדי אכילה פר"מ אבל אם לא אבל כוית דגן בכמ"א או יש ספק בברכה אחרונה אם יברך על המו"ל או בנ"ד , ולכן אין יש לאכול כוית שברכה אחרונה היא על המו"ל בודאי ועוד כוית שב"א היא בנ"ד בודאי ויברך או ב' ברכות באחרונה על המו"ל ובנ"ד כ"כ הש"י בסוד ברכת הנהנין שלו פ"ג אות כ' , ומבואר מה דדוקא בברכה אחרונה יש לספק בזה אבל בברכה ראשונה אין לספק בזה ר"ש לברך כמ"מ אף שבהמין דגן המיעוט אין בו כוית בכמ"א מ"מ המין אחד וד"ב בס"ל להמין דגן המיעוט והוי כמפלג לבני עיקר שהמין דגן לעולם הוא העיקר ומכ"כ ר"ק ע"זי לבד כמ"מ אף שאין בו כוית בכמ"א :

כג) * ולענין סיום ברכה על המו"ל שמעתי מפה קדוש כבוד הרב הצדיק המפורסם ר' לייבש האלבערשטאם שליט"א סק"ק מארנע ואמר לי בשם אב"ה הרב הגאון הקדוש הצדיק המפורסם ר' יהואל אברק שינאווי וצוקלה"ה שמה שיש מסיימם על המו"ל ועל הכלכלה חייסם דער רב נישט זאנען . או ועל הכלכלה זאנעם מען דאך נישט . היא פעות גדול לפמשרב הבר"י ועבא בשעת ס"י קב"ד ש"ך שמים מנ"א והתחיל תיכף אהר גביר אינו יכול שוב לענות אמר ע"ש אי"ב סבואר לתרי"א שהאמן צריכה להיות סמוכה להברכה ממש וא"כ אם יאמר ועל הכלכלה חייסם דער רב נישט זאנען לא יוד' או האמן סמוך להברכה סמ"ש כנ"ל ועל מה יענה אמן , על חייסם דער רב נישט זאנען וכדומה שהוא לאתר הברכה ושוב לא יכול לענות אמן וכנ"ל . ע"כ המכים אב"ו הגה"ק הג"ל למי"מ על המו"ל ועל הכלכלה כדעת אבודרהם דף פ"ם הג"ל שהוא כדעת רבו המוד אית' ס"י ר"ח והגב"ש פרעה הרא"ש הובא ברב"י המדות פ' כיצד מברכין את קל"א והגב"ש בס"י ר"ח ובי"ה בסיוור ר"ח מהרב הגאון מליטא ובי"ה בסיוור של הגאון ר' יעב"ץ ד"ל וברעת הגדול שבאתרוזים המנ"א ס"י ר"ה סק"ו למי"מ על המו"ל ועל הכלכלה :

כד) דתי"ב גדול הוא על כל רב שישלח פ"א בכל ב' תרי"ם שני ת"ח גשווי פ"ים לבתי

עסק עליה לתרומה עם תוספות נורמות לכל איש ישראל יחשע אחרון

בנסיות שישינו על המון העם שינוי תפילין כרת לפעלה מעיקרי השער ולא הלילה על המצה ויחמסם הקשר של תפילין כרת וילמדום שיהי הקשר של התפילין למעלה מן הטמא, שעיקר התפילין הוא בטובה של הראש ואסור להם לשל מה שהתפילין הן בטובה הראש יותר טוב ומשוכה: כות * וְגַם יוֹדוּ אֹתָם בַּמִּצְוֵה קִשְׁעֵי מִי מַעַל וְיָדַל אֲבָל אֹתָן הַמְנַדְּלִין בְּלִירוּת מִלְכָּר מִה שְׂרָא הָדָךְ שׂוּחַן גֹּאֲוָה וְיֵשׁ בָּהּ אִיטוֹר יֵשׁ עַד אִיטוֹר בֹּה מִסִּים הַנָּחַת תְּפִילִין דְּכִין שְׁנֹרִים תְּרַבָּה הֵיחַן חֲצִיצָה עֲבִיר וְכִיב בַּמְחַזְרָשׁ מִי כִזֹּ וְהִבָּא בְּלִירוּת שֶׁעַל הַקִּשְׁעֵי וְכִתְבֵּי שֶׁם עַד בְּלִירוּת הַדָּל אֲבָל אֹתָן הַמְנַדְּלִין בְּלִירוּת לַפְּנִימָה וְכִשְׁעַת הַנָּחַת תְּפִילִין נִתְּנִים אֵת הַשְּׂעִיּוֹת לְמַעְלָה עַל הָרֹאשׁ וְעִינָיִם הַקִּיצִיָּה שְׂלֹא יִהְיוּ הַשְּׂעִיּוֹת תְּלִימוֹת לְמַטָּה בֵּין עֵינָיִם נִרְאָה דְּכִיֶּעַ הִי חֲצִיצָה דְּלֹא הִיֵּי רְבוּחִיתָה עֲבִיר :

כז * וְכַן יוֹדוּ אֵתן הַתְּפִילִין שֶׁל יֵד יֵהִי מִטָּה עַל הַיָּדוֹת מִטָּה בִּטְבִיָּה הַדְּבָר הַבְּקִי תְּפִיחָה, וְכֵן לְדִקְדָּק בְּמִשְׁכֵּב בְּחַיִּי עִסַּק הַלְכָה הַכֹּא בְּפִת עַל אִיחָ מִי כִזֹּ עַל מִשְׁכֵּב הַלְבוּשׁ הַכֹּא בְשִׁעַת מַמַּי כִזֹּ וְהַתּוֹמַפִּית חַיִּים כִּלְלֵ יֵד אֵת כִזֹּ וְכִאֲדִית חַיִּים כִּים כִזֹּ וְהַתְּפִילִין שֶׁל יֵד צוּרִי לְהִיחַ מִטָּה מִשׁוֹם הִי לֶךְ לְאַחַר, עַד כִּתְבֵּי בְחַיִּי עִסַּק הַלְכָה הַגִּיל רִיבְכָה הַתְּפִילִין שֶׁל יֵד בְּהַמְלִיחַ וְכִזֹּב אֲבָל לֹא בְּחֻזֵק שֶׁל נִיד שֶׁעַל הַתְּפִילִין וְכִזֹּב הִי כַּמּוֹמָן עַל הַתְּפִילִין יְעִישׁ, וְהֵן שְׂוֹרְעֵי בְשִׂעִים מִי בִּי מְחִיד בֹּה מִים שְׂמַעְתִּי מִי כְּסֹד רָחֵם הַתְּסִיר יֵד שְׂוֹאֵר לִיב וְכֵן אֲבָרִיק בִּיאֵלָה תֵּל שְׁלִימָא אִין שְׂוֹאֵר שְׂמַע סָפָה קִרְשׁ חֵיב הַנָּחַן וְקִרְשׁ רִי צוּרֵק הַסָּחַן מְבַלְבֵּל וְצַלְלָה'ה שְׂרַבְרִי הַנְדֻעַ בְּשִׂעִים אִלֵּו אִינֵם מִתְּוֹרִים אַצְלוּ הַלְכָה, לֵכֵן צוּרִיכֵן לְהַסְמִיר בֹּה בַּמְצוֹה רֹא'י :

כח * עוֹרֵךְ יוֹדוּ אֹתָם בַּמִּצְוֹה הַנָּחַת תְּפִילִין עַל יֵד הַיָּמִין בְּכַרְתָּ לְהַצִּיחַ כְּעַת קְשִׁירַת תְּפִילִין שֶׁל יֵד אִם לֹא מְבִינִיהָ אוּ כְּבִגְדוֹ רַכֵּל שְׂוֹאֵר מַטְלָה אִיט מְקִיִּים הַמְצוֹה וְהֵן יִבְרָךְ עִישׁ וְכֵן אֵיחָא בְשִׁעַת שֶׁם בִּשְׁם הַבְּרַכִּי וְהַאֲדוּרָל שְׂבִשְׁעַת כְּרִכַת לְהַצִּיחַ לְכַסֵּת הַתְּפִילִין שֶׁל יֵד בְּהַמְלִיחַ :

כט * וְכַן יוֹשִׁיחֵהוּ עַל חֲצִיצַת שְׂלֹא יוֹדָה לְמַטָּה מִן מִקְדָּשׁ אֲנוּל אִפִּילָה יֵהוּ לְמַעְלָה מִן אֲצִבְשֶׁת רֹאמָה קִצִּיצָה חֵרַת כְּמִישׁ בְּשִׁעַת מִי יָא סְקוֹ וְכַפְתִּי שֶׁלֵּם שֶׁם מְקַבְּלֵם וְקִשְׁעֵי מִי מִן סְעִיר כִּי יֵיֵא דְּסוּדְרִין נְדָלְדִין אִלֵּו בַּמִּקְדָּשׁ הַקִּדְשׁ שְׂבָאֲנוּל הַיָּדִים בְּרֹאשׁוֹ וְכֵן רַעַת הַבִּי הַוּבָא בֹאִי מַרְבֵּי הַגִּדָּק בְּעַל סוֹבֵר וְעִקֵּי וְצִירֵי שִׂיחֵי חֲצִיצַת חוֹךְ כִּי נְדָלְדִין שְׂלֹא בַּמִּקְדָּשׁ הַקִּדְשׁ וְכִתְבֵּי בְשִׁעַת מְקִי וְהָעַךְ כִּי אֲצִבְשֶׁת שְׂוֹאֵר אִמָּה קִצִּיצָה חֵרַת עֲפִי רַעַת

לכל הפחות :

הארי ו'ל ת' נדלדן במקום הקדש ח' שייעוד הוא : כפ' * וכתב בס' נד ארזה יהודה והעוסין ב' נקבות בליק צדק' ליהות הנבך הירושן למעלה מקשר אגורל תבך השני שכבד הבגד בהתן ת' אצבשת היא לא פסל וכיב בס' ארזה' סימן יא : ז' * והאורך של הציצית יהי' לכה' יב נדלדן אפי' לאחד שיפסק ערכ' כתב דרב בשע' שלו סי' יא מעי' מ' וסבב לעשות הציצית ארזכ' יותר מרב נדלדן כדי שאפי' אם יפסק ישאר בהם יב נדלדן שלא אמרו ולא הקפידו החרה רק על שעת עשייתן רק לענין הנבך דרך בשעת תלייתן יהו על הבגד למעלה מקשר אגורל' משום שנא' ועש' להם ציצית על בגדי שיחו או בשעת עשייתן בהבגד על הבגד אבל אם לאחד והפלה הציצית בהבגד מיט' למעלה מקשר אגורל יחד הציצית עיי' קדע' למטה מקשר אגורל וכשר' אבל לענין ארזכ' הציצית ובענין יב נדלדן אין שום נפ'ם לשעת תלייתן בהבגד או אהל' שתמזד צריכין להיות הציצית ארזכין יב נדלדן, הוא ומכשיר' בנשתיד' כדי ענינה בס' יב הלא חוקק הוא אמ' משה'ו ב' והפין ארזכין שלמים והיט' ד' ראש'ם שכל אחד יש בו יב נדלדן כמבואר בשע' ערכ' שם מעי' ג' יעיש' וכיב בחי'יא כלל יא סי' ב' שאפי' אם נשא' מן הענף כדי ענינה שהוא ד' נדלדן אם לא נשא' ב' והפין שליטין שהם ד' ראש'ין שבי' ארזכ' יב נדלדן לא יברך' שד' ג' שם ולכתוב'לה אם אין בכל ד'ים מדה' והפין יב נדלדן אסור' להחמיק יעיש', וכן סבא' בהפ'ם בס' מנחה מא' ד'ה כיש' ב' ובתת' בברות ד'ים : ד'ה כסא' ב' בהנא' ראי' מן הספרי ציצית צריכין להיות ארזכין לטרפ' יב נדלדן וכיב בס' יד'ים חסני' ומפ'יק והאגדה פ' התכלת תמריכו' כשם ר' יוש'י וכ' הפירוש וכיב וצ'א'יש והתקין יתק' בולק'ם וכיב הסוד והמבחר מ' יא סעי' ד' וכן עותק וכן שם בשע' הרב רש"י וכיפ' בא"ד מקי' לרוב' וכיפ' הפסג' בא"א מקי' וכן סתם הדייא כלל יא סי' פ"ו וכיפ' והפג' בקשע' מ' פ' מעי' ה' וכיפ' הרב פליא' במידו' בייני' חסי' ציצית סימן ג' וכיפ' במידו' יעב"ץ כו' ציצית כמדת' החוסין מעי' ה' שיהי' ארזכ' של הציצית לכה' יב נדלדן במקום הרוב שבאגורל וי' בס' ארזות חיים בשם היהד' ברע"ם פ' פגמ' יב נדלדן דוקא וכתב שם וסמבתי'א לעבב אפי' וענב' יעיש' י' ע"ה צדק' כ"א לירע' והוא וצדק' ארזכ' יב נדלדן להציצית וה' אית' מילת'א ודמיונת'א לפנים משה'ר רק דין ספדש' בכל ד'ראש'ים הארז'יים הג'יל וחציצית שיער' ארזכ' לא פגה' ס"רב נדלדן

עמך עלה לתרופה עם תוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אהרן

לא * עוד ראיתי להכיר מים במעשה רב כפי
 ציח הזכא בפ"ח מ"י רפ"ט מקום
 שכתב לא יכרך המזנה בקלף וכדומה שלא יתן
 חרצן בן המזנה למזנה הבית ע"ש , ע"כ ידקק
 שהחוק יחי' על המזנה ולא התח המזנה שלא
 הוא חרצן ביט לכן הקד :

לא * עוד ראיתי להכיר משיב בתשרי גינת
 חדרים ח"א באר"ח בלל ב"י מ"י כ"ה
 והבא בגילון רש"א מ"י רפ"ט על הש"ך שם סק"ב
 במ"ש שם א"י שהחומר לכל הבית שכ"ש חל
 בעשה אותה משום מצוה רש"א לחשוב בשכ"ר
 מצוה ישמרה השי"ת , אבל העושה רק לכוונה
 השימור אין לו סמירה אלא סבין וז"א בע"ש
 ח"י ע"ש :

לח בעקרב יחזיקם שההחם והלך לבית כמה
 בעלי בתים המצוה שהשחם סב"ר

לבעלי הבתים במצוה כסוי יש ליהוד שיתן בלל
 הבית עפר קדם השחיפה אח"כ ייחם השחם
 והבעל הבית יכרך ויכסה הוא מצוה כסוי ע"י
 למטה ולמעלה וא"ך יכרך על הצי מצוה וע"ן
 בהב"ש וס"מ נח ס"ק י"ג ובספר דעת קודשים
 שם , ועוד כ"ן שמכבר השחם לבעלי הבתים
 במצוה זו אם כן מצוה זו בהבע"ב שיתן העפר
 תחילה יותר מכלהו הש"כ וא"ך יעשה את השחם
 שליח להצי מצוה ועוד שה"ב חכמת אדם חת"כ
 לומר דאמר לכבו לפי שאמר רז"ל מי שש"ך
 יכסה אבל עתה שבעל הבית מניח עפר למטה
 קודם שחיפה בעוד שלא חל על הש"כ ח"ב
 כסוי אם כן שפיר אמרין המתחיל במצוה אומרים
 לו גמור , בן נראה לפע"ד חזק :

לח יתן ליהוד לקח צמרנו בכל ערב שבה
 כראויא בש"ע ועכ"פ בכל ב' שבתות
 שכל מי שאינו עושה כן ח"י ממש כאוכל גלי
 נפילה ידים , וע"ן בזהו סוף פרשה אח"י ח"ל
 והבא דרש"רין יתעד והבא אה"א כ"י וס"א דא"כ
 לח"ן לגמ"י כאלו אתער חסר בעלמא כ"י חז"ן
 א"ף חז"י ז"ן ב"ש"ן מהאחרין בזה"א והבא דרש"ר
 חו"א תקיפא וכלהו כהע"ן בזה"א והבא דרש"ר
 כ"י , ע"ן בספר סב"א ש"ע"ס , אהר"ז השם לה"ר
 ז"ל כה"ב על מאו"ל ב"וסף שיצ"א י' ס"פן סב"ן
 צ"רני יחי' הכונה שצ"ק גורל כ"וסף לא ח"י
 שליפה ליצ"ר ח"ע להיטות לעבירה חסרה של
 גילוי קדיוח אלא ששכח יוסף ליטול צ"רני יחי'
 ועבירה ק"ה זו גרדה עבירה חסרה שיצ"א סב"ן
 י' ס"פ"ן , והראה עד כמה יש ליהוד בזה , ח"ן
 שגם ע"פ ח"ן הוא חצייה לגמ"י , וגם צ"רני
 ונלים יש לקח בכל חודש פ"א כנראה כזה
 הג"ל

לא * וזה סב"א ב"דמ"א סע"ד והשיעור י"ב
 גודל"ן חשב"ן ח"ן כמה שמוע על הכנף
 ק"ן הבגר ובבל והצ"רנים שהחכ"ר לעיל וע"כ
 כ' הרב רש"י סע"ד ד רצ"ך כל חסם ליהוד א"ך
 מ"י גודל"ן ב גודל"ן לשיעור קשר אגודל ונוד"ר
 אה"ר להקשרים וי"ב גודל"ן יהיו תל"ן להכשר
 צ"ציה , וכן ח"ן דאם הלאן מתחילה למטה קשר
 אגודל או למעלה מ"י אצבעות הפסולים הם
 והל"ך בלי צ"ציה ממש כמבואר לה"ר"א במ"א
 ס"ק י"ד ח"י :

לכ * וא"ב אה"ר דמשיב בש"ע מ"י י"א סע"ד
 י"ך ב"דמ"א והתודו המזנה שחי'
 שלי"ש גר"ל ובי' שלי"ש ענף חלילה להלך בה ב"י
 דבר זה מחבר כדומ"ס מטעם מ"א : ד"ה ב"ש הג"ל
 וכדומ"ס כדורות ל"ס : ד"ה כמה הג"ל וב"דמ"א
 בשם הרמב"ם ז"ל :

לא * עוד צ"ר"ך ליהוד מאי משיב המב"א ס"ק
 כ"א בשם הר"ס פ' גמ"ס שחי' ב"ן
 קשר לקשר כמלא אגודל ופי' הרב הרש"י בש"ע
 שלו סע"ד ב"ש שחי' כמלא וחוב אגודל לכ"ר
 מהקשרים , וכתב שם עוד המב"א בשם הר"א
 שחי' כל התוליות בשעה וע"כ באו"י הראשון
 יעשה הבריכות שלו וחקקם זה מה ואחד בכל
 א"ר יותר סק"ר עד שחי' מ"ה אה"ר לכל
 התוליות כשה :

לח דג"ה נכון והר"ב אשר שחי' פעמים בשנה
 ילכו שני תלמידי חכמים לבדוק והפ"רין
 והמזוחות , כי גדול המבשל , ומעיד אני עלי שמים
 וארץ שכמה שנים עסקתי בזה ב"ן בעירי שהייתי
 ד"ר ב"ן בגמ"י כמה פעמים לכמה קהלות
 השפ"ר על זה וחי"ר כמה טאוח מישראל מהס"ן
 עם הצ"לים שלא יהיו קרפ"ה ולא מנח תפילין ,
 וגם סב"ר"ך בכל יום ברכות לבשלה על התפילין ,
 וכן מצאנו הרבה מצוחות פסולות נקבות כ"ן
 והתורה או שנושקו או שנקבעו על אה"ר והל"ה ,
 ח"י ילמדו הב"י תלמידי חכמים הלכות מצוה שיהיו
 בקיאים והי"ב ב"א"כ"ת"ה , כי יש כמה שאלות
 וחקירות בזה , בי לפעמים צ"ך לברך על מצוה
 הדישה שקבע , אם היא פסולה לגמ"י , ופעמים
 אין צ"ך בר"ה אם יש פלג"ה , והמבשיל יב"ן :
זה הבודק מצוחות והוא פסול"ך כשקובע
 מצוה חדישה פשיט"א שח"י"ב לברך ,

ואם מצאן כשזוה אז יש פלג"ה , ע"ן פת"ד
 השובה (ס"ב דפ"ט) , והח"ק רבינו שלום מבע"ל
 וזוק"ל נה" לברך כשברך המזוחות , ח"י יש הרבה
 מצוחות ש"ב להתל"ף של פת"ד זה ל"ה , ואם אין
 לו רק מצוה אח"ה ס"ס יכרך בן נראה לי :

עמך עלה לתרופה עם תוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אהרן

הגיל. יחיד המטת חסידים לסדר יום הששי את ו' וצפוניו שנתגדלו יותר מכנגד הבשר אסור גדול יש בהנחתם כו' כי הם קליפות מסש והונקם מהקדושה של הבשר ע"י שרשם שהיא קליפת זכה של הצפורן הדבוקה בבשר עצמו עכ"ל :

טו בקריאת הנמילה כפי להיות כל איש שורר כביתו רוב העולם אמרים בשין שמאלת הוא מעתה וצ"ל בשין ימנית וכן איתא בפירוש במסרה וכן קרא הה"ק רשכבה"ג רבינו שלום מבעלו וצוקללה"ה, והפי' מלשון משגח כפי אשורט ולא קרוב, ומי שרצה שלא לבטל המנהג יקרא ב' פעמים פעם אחת כפי המסורה ופעם אחת כפי המנהג :

טז * ערך והיגשיל וקארשין הנשאר מושיגין מברך על אכילתם שהכל כן מבואר במסנת השלחן בקשע' סי' נ"ג אות ג' וכ"ש שאף אם אינו שותה המסקה מושיגין רק אורכל הפירות אלו לבר יש לברך עליהם שהכל ממעם שמתקלקלן מעמם לאחד הבבישה והיו כתבשיל שנתקלקל קצה וכ"כ בעמודי השלחן על הקש"ע השלם סק"ד וכ"כ בתוספות חיים כלל נ"ב סק"ג וכתב שם רק משמע מרש"י סי' ר"ב סי"ב ומש"פ וכן כתב כפי' וזו ידועה כח' ברכות אות ו' מסעם הג"ל והיו כתבשיל שנתקלקל קצה פחתה הבישול שמתברך עליהם אחד הבישול שהכל תשרי' בבישול בדרמים אלו יע"ש :

טז * צריף ליהר מאר לכל לומר ח' והשיעה הסלך ולהתסיק פעם ואח"כ לומר יעגו ביום קראנו, כי זה כחוף תנדרף ח"י כלפי מעלה, רק יאמר ח' והשיעה, ויפסיק פעם ואח"כ יאמר המלך יעגו ביום קראנו, שיאמר האנתנותא בהשיעה, הובא בסידורו כתר נהר"א :

טז * אגב אוכר דאם אבל או שותה רבר שברכתו האחרונה הוא בניד דאם שינה מקומו סתיד לחדר אפילו אוחו המאכל בידו או הטום של מ"א או עדין, צריך לברך עוד פעם מתחילה הכרכה ראשונה, אם לא שהיו ברעוה מתחילה לכן כשעת ברכה ליכנוס מתרר לחדר או איצ לכתך מתרש ברכה ראשונה, או שהיו קביעות מאיה אנשים כיהר הולך אחד מהם לחדר אחר והם נשארו במקומם או כשרעו' הוא למקומו הראשון איצ לברך ברכה ראשונה כ"כ ברמ"א סי' קע"ח סי"ב, ושם בש"ע דרב' מע"א א' ובד"א כלל נ"ג סי' ב' ובקיצ"ש סי' ג' מע"י

י"ג, בן צריכים למטע משניי מקום אף בראת מקומו ת"אשון, הגם שהמניא כפי' קע"ח מק"ב כתב שברואה מקומו הראשון לא מיק"ד שיניי מקום אכן האבן העזרי' הגדול' שם הרבה בזה וכתב דמתרר לחדר אפילו וזאת מקומו לא מצי הובא בשע"ת שם, לזאת נכון מאר להדריק איצ מן המחלוקת, ואל ילך אדם באמצע שתינו מ"א או איזה מאכל או שאר מלשקה שברכתו בניד לחדר אחר, אפילו רואה שם מקומו, כיון שיש פוסקים המצייכים ברכה ראשונה מתוש :

טז * עורך צריך להדיע שהמתפלל בתוך הסעודת או שישן שינה עזרי' אע"פ ששהה משך לערך שעה כיון שנאנס כשינת לא מקרי הפסק, וא"צ לברך עוד הפעם ברכה ראשונה, אבל אם ישן במתכוון מקרי דומה חרעת אפילו אינו על משנו, כ"כ בחי"א ובגשמת אדם כלל מ"ד, אבל במסגרת השלחן סי' ס"ב אות י"ג הביא בשם הפס"ג ועוד אחרונים דאף לאחר שינה עזרי' צריך נמילה שנית כלי ברכה אם רוצה לאכול :

טז * עורך ראיתי להוכיח לחדר לכל ליגע בשתיית קודם הנמילה לעינים ולפה ולאונים ולחופם, כי הוא אסור מרינא רש"י ושרע, וראיתי הרבה אנשים שאינם יודעים מזה : **טז * עורך** ראיתי להוכיח ולהי' התע"ב והאנשים שישגיחו על מסתתתם שישלו בכל יום יום של שתיית, כי באם לאו אסור להם ליגע בפת, ויפסא ח"ו את הפת והחלות - והונענים כמאכלים בלא נמילה יש בזה חשש סכנה (כ"כ הפס"ג) וישגיחו מלפני יריחם כדון ג"פ במידותי, אבל בעה"ב והפנה יצוה למשרתיו שיהודו בזה, ולהשגיח שישמרו תמיד פקודת' בזה :

טז * הגנה מה שנהגין חסידים הנגשי מעשה לאכול שיריים מאכילת הצדיק מצאתי מקורו פתח במפר' אהב ישראל מהרב הגה"ק סאפא וצלה"ה כפי' משפטים (כ"ג ב"ח) עז"פ ועברתם את ד' אלקיכם וברך את לחמך וגו' ע"ד שאחז"ל כל הטמל פרופה מאיב מחברך, הייט כל מי שנמל מטט איזה רבר כי הוא נ"כ מתברך חשה"כ ועברתם את ד' אלקיכם תבטיחו הש"י"ת וית' וברך את לחמך כי תסידותי פתחה מקיבך היינו שהקב"ה לברך לחם ומים של הצדיק העובר את ד', וכל מי שאכל ויפעתם אצלו כלום ישלח לו הש"י מנוקשו הגדיל לו כגון השואה לסי שצדיק ליפואת וכרומה שאר מנוקשים ברוחניות ותשמחו כ"ד אפ" :

טז * הגנה מה שנהגין חסידים הנגשי מעשה לאכול שיריים מאכילת הצדיק מצאתי מקורו פתח במפר' אהב ישראל מהרב הגה"ק סאפא וצלה"ה כפי' משפטים (כ"ג ב"ח) עז"פ ועברתם את ד' אלקיכם וברך את לחמך וגו' ע"ד שאחז"ל כל הטמל פרופה מאיב מחברך, הייט כל מי שנמל מטט איזה רבר כי הוא נ"כ מתברך חשה"כ ועברתם את ד' אלקיכם תבטיחו הש"י"ת וית' וברך את לחמך כי תסידותי פתחה מקיבך היינו שהקב"ה לברך לחם ומים של הצדיק העובר את ד', וכל מי שאכל ויפעתם אצלו כלום ישלח לו הש"י מנוקשו הגדיל לו כגון השואה לסי שצדיק ליפואת וכרומה שאר מנוקשים ברוחניות ותשמחו כ"ד אפ" :

עמק עזה לתרופה עם דוספות נדוצוה לכל איש ישראל יהושע אחרת

מט בנרבה א' מעין שלש נדמס כסודרים
 הזכרת שבת ויום טוב ור"ח קודם
 כי אחת ה' טוב ומטיב, אבל הרהנה"ק מעלנו
 זוקללה"ה אמר שבמו בנרבת המזון מזכירים
 קודם ובנה ירושלים בן כאן, וכן נהג הרה"ק ר'
 צבי הירש מזדלשמוב זוקללה"ה והלמדיה הקדושים
 זוקללה"ה, וכתבו וכו' לידו בת"י מתלכידו הקדושי
 ל"ז וכתוב שם הטעם בנ"ל, י' וע' בא"ד שמדבר
 מה, ונהנו להזכיר המאורע לאחי ובנה, וע'
 בשו"ת מנחת עני מ' א' טעם לזה, ומה שכתוב
 באהה סודרים ושמחנו כיום חג פלוני הזה הוא
 משוע, רק צריך לומר וזכרנו לטובה כיום חג
 פלוני הזה, כי"כ המציא מ' ר"ח וכו"כ ביד הקטנה
 ולא יאמר ושמחנו כי כל הזכירה הזאת היא
 במקום יעלה ויבוא ושם לא נזכר אלא ענין
 זכירה, ע' תי"א כלל נ' ובתוספת חיים שם
 סק"א, וכי"כ בסידור הרב רש"י וזכרנו לטובה
 ביום חג פלוני הזה :

שמעתו בשם רבינו הגר"א ל"ז מי"ן לזמן
 ק"ש של שחרית שחשוב מוסף
 עלות השחר כך י"ב שעות דתינו שאם יתחיל
 היום בשעה ב' יוצר לזה י"ב שעות וס"ה י"ד.
 וחצי מהו דהא וכן ק"ש, היינו בשעה ז', ואם
 יתחיל היום בשעה ג' יוצר לכ"ב שעות וס"ה
 ש', וחצי מהו ז' וחצי, וכן הלאה :

ל"ז לדקדק בק"ש שהתוסק השמרו לכם
 יאמר בלחש עד התוסק ושמתם את
 דברי אלה וטמ' כי לשמתי מהרבי הנביד
 הנבכד והסיד המפורסם מיה ר' שמעון פנפער
 ג"י מאמראווען אשר הוא ה"י אצל הרב הקדוש
 ר' בשר מראדישין זוקללה"ה ושמע סמט שבעת
 ק"ש ה' אומר מהשמרו לכם עד ושמתם את
 דברי אלה בלחש מאד וכן שמע מהרב הקדוש
 ר' יעקב הגקא ר' יעקעלי אפסער זוקללה"ה
 שבק"ש אמר בלחש מאד מן השמרו לכם עד
 ושמתם כנ"ל, וכן נכון לעשות ובפרט ברבים
 כמובן :

נ"א בתקדוש יזהר להדגיש את ה"ה של
 ויתהדד שהוא לשון הדר אבל
 לא בה"י שהוא לשון הדר דירה, ובתיבת ויהעלה
 ידגיש בהע שהוא לשון עליו, אבל לא בהלמד
 שאין שם פשט בזה :

נ"ב הגה כל אדם יתאמץ עצמו בכל כוח
 להחליט בכל יום בבזנות הלב כמ"ש
 בקיצור ספר הדדים פ"א את' ו' וז"ל מע מה"ה
 להחליט בכל יום בבזנות הלב שנאמר וארתו
 העבוד וכדב לעבדו בכל לבבכם ואמחול

איוהו עבודה שנלב זו תפלה, והמתפלל כל
 כונה הלב ביטח עשה זו וענשו חסד עכ"ל
 וע' בש"ע הרב סו"ס ק"א שתפלה בלי כונה
 אינה כלום, וכמ"ש בהקדמת ספרי בנין ידוע
 בשם ספרי יראה במירוש הקובע מקום לתפלתו
 וכו' וכשמת אימרים עליו הי חסיד הי עניו רקשה
 מאד איווד חסידות ועניויות יש בזה שקבוע מקום
 לתפלתו, וכחבו ע"ד המוסר שלפני הקבלה
 גלויות כל המחשבות כמ"ש יודע ה' כל מחשבות
 אדם, וע"כ אצלו המחשבה כמעשה ודיבור מס' ,
 ואם ה"י עומד ומבקש לפני סלך בוי"ד ובאמצע
 מתחיל לדבר מענין אחר, וכ"ש אם מניחו והלך
 לו הלא הוא מתחייב בנפשו, וא"כ מי שיש לו
 מחשבות זרות בתפלתו ורועינו משוטטים בכל
 מרחבי ארץ, והרי הוא כאלו דאט טוע באמצע
 תפלתו אלפי פראות במקום שרק מחשבתו
 יוכלה שמה, כי בתחלת התפילה דעינו פה,
 ובאהה נבדד במקום אחר כמו בן בכל הברכות
 וא"א לומר עליו שעומד במקום אחד כיון שמתו
 ולבו לא ה"י במקום אחר, וה"י מליצתם כל
 הקובע מקום לתפלתו כלומר שעומד במקום אחד
 כנגד השכינה הוא חסיד ועני שמבטל את עצמו
 לצמיו עבוד קדושת התפלה וק"ל :

נ"ג זכר כל אדם שבכל מצוה יטון כונה
 לצאת כמ"ש בקיצור ספר הדדים פ"א
 את' הנ"ל דאפילו למ"ד מצות אין צריכות כונה
 היינו שיוצא ידי המצוה טעם אבל מ"ם הוא עובר
 על העשה של ולעבדו בכל לבבכם שהרי ל"ע
 נאמרה מצוה זו על כל המצוות עכ"ל הקצור מ'
 תרדים, וזו באוורה ז' :

נ"ד בענין תיקון חצות הגה ראשית מי זושד
 מה שכתוב להריא בישעל מ"ו ,
 שישו אחת משוש כל המחאבים עלי', ודרשו
 חז"ל בתענית ל' ע"ב כמאן אמרו כל המחאבל על
 ירושלים זוכה ורואה בשמחתה ושאינו מחאבל על
 ירושלים אינו זוכה ורואה בשמחתה ואמרוהו
 רבנן בבבילא בתנאי כפול שכל מי שאינו מחאבל
 על ירושלים אינו זוכה ורואה בשמחתה ומכילא
 טובן אשר א"א לזכות לראות בשמחת ירושלים
 אא"כ הוא מחאבל עלי', וא"כ היתכן בעל"ז
 חקל בזה ח"ו ואמרינן נמי בניפין ח"ו ע"א א"ל
 אבי' דר' יוסף ומאוד דהו צדיקים כולי האי מ"ם
 איעוש א"ל משום דלא איאבול על ירושלים
 דכתוב וכו' שישו אחת משוש כל המחאבים עלי'
 וא"כ איך לא יקצע האדם את לבבו האמוס ל"ב
 קרעים לעבור ע"ו ח"ז וכבר התרדו בזה בכל
 ספרי יראה ובפרט בזה"ק לאן שיעור וא"כ
 אצ"י

עמק עליה לתרומה עם דוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אהרן

לשבתא מסדרו הרב וזקללה'ה' למען לזכות את הרבים. ח"ו הלכתא רבתא לשבתא וזן קצת אזהרות וזעירות להרים פכשלות ושננות השכיחות ומצוות, ולפי דעת הרבה מנדולי הראשונים יש בהן איסור כרת וסקילה חיוב חמאת בשונג, ה' יבמר !

א) **שלא** לסמוך על היתר הנהגה באם נפל זכוב או שאר פסולת לזכום או לקערה להציאו ע"י קף ולשאוב קצת משקה עמו וכ"י כי יש כזה חשש חיוב חמאת ואיסור פקילה ח"ו, וזין תקנה רק לשפוך מהכוס נאו מחקקתה עד שיצא הפסולת מתוכה, ולא ינפח עליה ברוב פה עד שיצא, אבל סתה לנפח עליה להקריבו לדופן הכוס וזו הקערה וזו ימיה וישפוך ממנו עד שיפול הפסולת מתוכה, שבזין שפילת הפסולת לחוץ הוא ע"י שאוחו הכוס נאו הקערה בידו עם המשקה והמאכלה שכתוב ומסרה בידו ה"ו נקרא כהרד אוכל מתוך הפסולת ומותר כדי לשנות מיד, וכך אם נפל לזכובו לקערה פיש בה רופב ואפילו שומן התף עפ"י הרופב לא ידקנו ע"י קף עם רופב שה"ו כבוד פסולת מתוך אוכל חייב :

ב) **ליזדקק** מאד שלא לאכול בשבת פלין (שקדין באב) בין חוץ בין מבושלין בעודם בשרביטין שלהם כי במאר שאין השרביט רצוי לאכילה יש בהם משום ספרק לדיה שזוא תולדת ריש חייב חמאת וסקילה ח"ו ואע"פ שכבר ניתק הפולין מהשרביט ע"י הבישול ואינן מתערבין בו, וכן בשמשפוקין, ובעל נפש תמיד לעצמו גם במזין קטנות בעודן בשרביטין אף שהשרביטין ראיים לאכלה כי אין זה היתר ברוד :

ג) **לזבזב** למטע מלאמר אטוים ולחזים בשבת אא"כ תציאם מקליפתם מע"ש כי הגה אף כבוד שהפרי סונה בקליפתו כולו או מקצתו מתוך להסד קליפתו ביזו ואין בו משום פסולת מאוכל מ"מ לאחד שהמורה הקליפה אם מונחה איה תחיבת קליפה בין תחיבת פרי או בין שלמים אם מסדה משום חייב חמאת וסקילה משום פסולת מתוך אוכל, אלא יטרוד הפרי מהקליפת ולא יגע בקליפת כלל, ואפ"י אם הקליפות מינתה לכרן כלי שום פרי בניתוח יש איסור גרוד במלפולין משום מוקצה בגרוד, וקשה ליהוד ככל זה : ד) **אע"פ** שאין בישראל אחר בישראל ברוד יבש, מ"מ אם הודו ונמחה ממנו קצת יש בו משום בישול אחר בישראל כלהחזות הפוצי, ולכן צריך ליהוד במאר שלא להחם כשר או שפות צלויים או מבושלים אם יתחם הסודל הגפוח מהם עד שחשיב משום איסור סקילה וזכות

אחרי הדברים והאמת האלה כל מי שיראה ד' נגע כלבו יראה בכל אמצעי כח לקיים מ"ש בש"ע סי' א' פ"ג שראוי לכל ירא שמים להיות מיצר ודוא על הרוב ביהמ"ק, ומיץ וזו מש"כ בשע"ת סי' תקפ"א בשם הגר"י שכתב בשם מהר"ם וכתא דמי שקם בעת שהציבור אופרים מליחות ויהי' צריך לבשר ע"ז מתוקן חצות טוב שיאמר תיקון חצות כסדר האר"י ול' שהוא עיקר גרוד יתור מהמליחות ובמיוחד יעב"ץ כתב וז"ל קף י"מ ע"ב באות א' כל ירא שמים יקרים לישן בתחילת הלילה כדי לקום בחצות ויזין הרנגול שחור להקיצו ואם אינו מקיצו ישכר אדם להקיצו, ולא יבש מבני אדם אפי' חשוכים וגרולים ומתדד מהם כל האפשרי ולפני כוננים יעשה שילמדו ממנו אך יכין לש"ש ולא להתפאר ח"ו ובאות ו' כתב נ"כ בהגר"י הג"ל שעדיף לומר התיקן מלומר המליחות בניבור וכת"ש באות ה' שתיקן חצות הוא יתד חשוב בו כי סדר זה נאמר משמים עפ"י אליה וז"ל. כי ובוהר ככה ד"א ואמר בו' וכל ב"צ רבני וארים קלי על חרבן ביתא רבוב"ה ובי למאי רכתב לבתר יחידו ידנו, חכי למחמי לי בישובא בתרחא וכו' ובהוא שיעתא בו' קרי בחיל ואמר אנתו לכרי דבית מקדשא, כל אינן מאריוון דשום בו' כולם מתגנשוין לכבי' רבית מקדשא וכל רתיבין קדישין נעו וככו והקב"ה נעו וכבי בו' וכל היילין וכל רתיבין בכין ומתאכלין מאי קאמרי אלקים באו גוים בתחלתך, על נהרות בכל ישבנו גם ככינו עכ"ל ודי בהערה זו :

ד) **לע"י** בספר מרפא נפש וז"ל כל הכוזה בליה בתפלות, כוכבים וזולות כוכים עם ותפלותי נשמעת, וכבר ידע שהארץ הוזהק בכמה מקומות מנדל השכר למי שנעמד בחצות לילה ושכר הרבה מאד והוא מכני הובלא דמלכא, ועונש גרוד מי שאינו קם בחצות הלילה, התרגול נקרא בשביל כך שבו לישן חכמה שקארי לבני נשא לעמוד לעבודת השם, וכד תרגול קארי ובני נשא ניימי בערפיותו ולא מהשי קרא לבתר פעם שני ולבתר פעם שלישית, וזו לפלניא נוף דמארי ולא אשגיה לגזלה דקב"ה כד טרוד ימא כחזא קרא עליו ולא אמר אי' אלך עיש הנתן ומדות כלילה, וקדם שמת האדם שומע זה התרגול שקארי ואמר וי לוח האדם, כמה פעמים צעקתי בלילה שיעמוד מממנו להשתרש באחריותא ולא איתעד רחדי' בהאך אנפין יקם קמי מארי' מכ' ל' שלא נברא עכל בשם הוזהק :

נה) **קתה** באחי להזתיק והלכתא רבתא

עמק עזה לתרומה עם תוספות נתינות לכל איש ישראל יחשע אהרן

אביע נפשות כסותך כן תתעפף רוח ונשמת
זרמה איברי טי :

נח) וכן בהיהי רצון שקדם נפילה לזכב לך
נרפם כלל בחסידותי שנפול הד מיניך

לקיים מצות בראי וצדיק להוסיף לפי הדין הנ"ל
ולומר כן קודם שמתחיל היהוד שקדם הגפילה
לזכב הריבוי מוכן ומוזמן לקיים מצות בראי

ליקח הארבעה מינים האלו לזכב והתירג והרס
ושרבה נפ"ש ולקחתם לכם פרי עץ הדר וכפות
תמרים וענף עץ עבות ושרבי נחל, ויהי"ם כן

כי לכתחילה לביע צריכין כוונה לצאת ובג"ל :
נח) וכן קודם ברכת התורה צריך שיאמר הריני
מוכן ומזומן לקיים מצו לברך על התורה

כאשר צונו הבורא ית"ש, וכן קודם נפילה לזכב
לאכולה ג"ב יאמר כן כי לזכב ופוסקים אף מצוה
ודבנן צדיק כוונה לצאת, וכן קודם כל מצוה

צריך שיאמר הדיני מוכן ומזומן לקיים מצוה
כאשר צונו הבורא ית"ש, ובק"ש מין דאנו יב"ד
להפסיק יבין כן במחשבתו הדיני מוכן ומזומן

לקיים מצוה עשה לקרות ק"ש של שחרית או של
ערבית כאשר צונו הבורא ית"ש :

ט) בענין ברכת שמע קילטו בשמיע ראתי
בסידור עין חפלה שנוסחתו להתחיל

שמע קילטו ה' אלקינו אב הרחמן רחם עלינו
נוסח הסידור ארמו"ד מהל"ו, וכתב שם ור"ל
ויש מתחילין אב הרחמן שמע קילטו, אכן שמעתי

שתתחלות והאותיות מכל הברכות שמשמע עליהם
במספר ארץ ושמונה מאות והם מספר ארץ ושמונה
מאות מליצי יי"ש הנזכרים בפיוט של יום א' דר"ה

קודם קדושה המסבירות תפלות מלכות באות, לכן אין
לשנות טבת התפלות הנכרסת עכ"ל, וכן הוא נוסח
זה בפע"ח ובמשנת חסידים ובסידור תפלה למשה,

ובסידור ישועות היום כתב שכן משמע מסוגות
הגם ורמב"ם ושו"ד ופוסקים, ע"כ נכון שלא לשנות
מה הנוסח :

סא) צריף ליהוד שבמקום שכלו ה' פסיעות
יעמוד ברנלים כוונות כמו בתפלה

ולא יתווד למקום עד שיגיע חשיך לקדושה, כמו
שאיחא ב"שע"ם סי' קכ"ג, ואם המקום צד ורחק
וכן כשואמרים פיוטים וחד כשמתחיל הש"ן

התפלה, וכן כשמתפלל ביהדות יעמוד כשיש
הג"ל, ובשעת הרחק ישעה עכ"ם בני הילוף
אמה כמבואר כ"ו בסידור ישועות היום :

סב) יע"ל ליהוד מאור שלא להקל חיו ליק"ך
אמות בלי נפ"י שחרית כמו שנתקנה
קלים מקילים כוונ באמרם שיש דעה שכל הכות
כ"א דפי, אבל הא"ד המתחזק"ש בג"ל ד' חז

זכרה חיו, וכן שלא לשפ"ק מביד שהי"ם ער
צוקע כי מאיד שהזקע נמצא יש בו משום

ביש"ל, ולכן אין להקל במלה שלנו אף שנחבשל
תחלה שמאיר שחוד ונמחה אין להקל בו יותר
מבמלה שבימים, לפי דילוק הדיעות שבש"ע

שיש אוסרים אפי' ליתן בבלי שהי"ם, והמחמיר
תע"ב עפ"ה"ק אות באות :

נד) עוד דבר אחד באנו לזכור את הרבנים :
בענין דק"ל באור"ח ט" מ סעי"ד במחבר

ור"ל וי"א שמצות צריכת כוונה לצאת
וכן הלכה ונחנח שם במשנה ברורה בבואור הלכה
על הציון וי"א שצריכת כוונה ח"ל פי מן התורה

כן כתב הרשב"ם פסחים ק"ד ע"כ ד"ה אע"ג וכן
משמע פשוט' דסוגי ב"ר"ה ל"ה ע"כ כו', ועין
ב"ה ובפ"ט"ג בסי' ה' ובפ"י הרב"ה דמשמע

מבריותם ודמות ציחה וסוכה הבחנה בהם
לעיוטובא ט" וכתב בכשנה ברורה שם מ"ל ח"ל
ואי לא כוון לצאת חיו וזכותו בעשיית המצוה לא

יבא מן התורה וצריך לחוד ולעשותה עכ"ל, וכתב
ע"ש במ"ב סק"י ור"ל דע ע"ד דכתב והצ"ח
בב"ל מ"ה רמה דמצריכין צ"י לחוד ולעשות

המצוה היינו במקום שיש להלכות שעשייה הראשונה
לא ודחה לשם מצוה כגון בתקיעה שדחתה להתלמד

וכדומה אבל אם קרא ק"ש בדרך שיאנו קורין
בסדר התפלה וכן שאכל מצוה או תקע ינפל לזכב

אע"פ שלא כוון לצאת יצא שרדי משום זה עושה
כדי לצאת כו עכ"ל והצ"ח ור"ל הי"א שמוכה
לפי הענין שעשייתו היא כדי לצאת אע"פ שלא

כוון בפירוש יצא אבל בסתמא בודאי לא
יצא וכדאי בחו"ס סוכה (ל"ם ע"א) ד"ה עובר
ע"ש וכו' לענין בדיעבד אבל לכתחלה חזאי צריך

ליזהר לכוין קודם כל מצוה לצאת יד"ח המצוה וכן
השתיקו כל האחרונים עכ"ל המ"ב :

נד) ואלשתא דאמת לחי צדיק כ"א ליהוד מאד
שכחו קודם הגות תפילין נרפם

בהסודרים הגני מכוין בהנות תפילין לקיים מצוה
בראי שציונו לצינת תפילין והוא עפ"י דן המוכנה

לעיל אשר לכתחילה צריכין כוונה לצאת ידי
חובת המצוה אליבא דכל הדעות, וכן בספירת
עומר נרפם כ"ח בכל הסודרים הגני מוכן ומזומן

לקיים מצוה עשה של ספירת העומר כמו שכתוב
בתורה, אף גבו מצוה ציצית ובמצוה לזכב לא
נרפם קודם מצוה שמכוין לקיים מצוה בראי,
בעשיית התפילין נרפם הדיני מתעפף טפי
בציצית כן ט' אבל לפי הג"ל צריכין להוסיף כן
ולומר הריני מתעפף טפי בציצית כאשר ציונו
הבורא ית"ש נפ"ש בתורה גילוי"ה העשה לך-על

עקב עלת לתרופה עם תוספות נחוצות לכל איש ישראל יהושע אחרון

דיעה זו בשתי ידיים ומסקו דליא כל הבית כד"א דמי רק להתחרר אבל להקל לא מצונו בשום מקום שום דיעה לומר כל הבית כד"א דמי, וכתבו שחזו להקל כזה, כי ר"ן זה שאסור לילך ד"א בלי נפ"י הלא הוא בנדרש שבאחרונים המג"א סי' ד' סק"א בשם הב"ח והתולעת יעקב וכתב שהחלק ד"א ברי נפ"י חייב מיתה ח"ו ע"כ פאן חשוב ומאן ספון להקל נגד רבותי נזולי האחרונים וז' ת"ל ע"כ יודר כל אדם והעמיד אצל ספתו בלי מלא סים עם בלי ריקן לנפ"י ויתברך משמי שמים במלא הפני מיכתא :

שלא יגע במלבושיו עד שימוט ע"כ הגם שנבג"א כתב שם שנבג"א לא משמע כן מ"ס הלכותי שרר מיישב לחשוות הנמרא לדברי הנודר וארוחת חיים הג"ל לאסור ליגע במלבושיו קדם נטילה וכ"כ בס' אצות החיים דמנמרא אין שום רא"י לפתור דברי הסה"י אשר יסורו חוק מדברי התנא ר"א הגדול ורשב"י וה"ח הג"ל: ע"כ הלילה להקל בזה ח"ו :

סו' אגב אוכזר בכאן הדין דנפ"י שחיתת הגה בש"ע סי' י' סעי' ב' כתב הסתבר שירקק לעשות עליהם מים ג"פ להעביר רוח רעה ששורה עליהן, והוא פנמרא רשבת קם ע"א הגיא ר' נתן אומר בת החיין היא זו ומקפדת עד שירחק ידיו ג"פ, והנה החי"א כל"ב ב' ס"א כתב ד"א חקא במידוין וז"כ המקובלים הדב האתוונים, אמנם בסדר"ן כתב להוסיף דבעינן חקא ג"פ רצופים ע"כ כתב הגאון ר' יעב"ץ במידוין שלו, ובס' אזה"ח דצד"ק להחמיר בשני הדיעות הדינו שימור ידיו ב"פ בסידוין ואח"כ ג"פ רצופים, ומ"י שרצה לצאת גם לדעה הג"א ר"ל במעשה רב שהוא מצוין נפ"י ד"פ, ג"פ להעביר רוח רעה ופעם תד' לקוד המים שנממא, יג"ל ידיו לתחילה ב"פ במידוין ואח"כ ד"פ רצופים, וכנה יד"ש יצא ידי חובת נפ"י אליבא דכל הדיעות **וכן נכון לעשות** וק' נתן האמיר הרב הגאון והד"ר מהר"א וצלחה :

פס' ועתה באחו השתק משיב בס' ארוחת חיים וז"ל ובמ' נחלה לישראל בהלכה למשה סי' ג"ג כתב ששמע סכ"ך מן הדב הגאון הקדוש מסאנו חזקלה"ה לבעל עבודת חד מסש"כ שאמר לקרות וללמוד נגד המים של נפ"י שחיתת ע"כ פותר לקרות וללמוד כנגד ובה"ש וע"א דמכ"ש אם יבמלם ברוב מים אחרים דאו סוהר לכ"ע לקרות כנגד עכ"ל :

סו' באיתי לעורר אחי"י שיש ליותר מאד במש"כ תודרכי משה בא"ח סי' רצ"ח בשם הוה"ק דיש להסתכל בשעת ברכת בורא מאורי האש ביד ימין וכ"כ בהרמ"א שם ס"ג בשם הוה"ק וז"ל ויש לראות צפרני יד ימין ומתב' שם בפתחי שלט סק"ט בשם הגהות יש עהלין ח"ל ולא ביר שמאל ע"ש וז"ל הוה"ק פ' ויקהל דף ר"ח ע"א בהתוא שעתא דקא מברכין על אשא אידמנן ארבע רהיבין ארבע משריין לתתא כי ואיטן איקוי מאורי האש בנגן כך בעינן לאנפייא ארבע ארבע אצבעאן וידא וירמינא' ולאנהרא לן סו' והוא נחרא ושרנא דמתברכא עכ"ל ה"ק וכ"כ בס' פרע"ח ד' צ' ע"כ בסדר הגדולה ברת

גמ' יש ליותר שלא ליגע במלבושיו קדם שימוט ידיו שחיתת כ"כ המ"א סי' י' בשם סדה"י, והגם שהמג"א הקשה עליו מ"ס בארה"ח מיישב קושייתו ע"ש, וכ"כ במ' הגן ודרק משה ליום אחד עשר ח"ל ויש רבים מאנשי מעשה שנוטלים לידים קדם שלובשים עצמם בכקל כרי שלא יממא את בניהם עכ"ל לעניינו לכן יש ליותר בזה מאד, וכ"כ ב"ח שער הקדושה פ"ה ח"ל בזה"ק פ' בראשית שלהו דף ג"נ ע"כ פ"י הרשב"י ע"ה שהוסיף בלידה רוח הטומאה שורה על ידיו ובהקיצו לא יגע בהם במלבושיו ולא בשום מקום עד שימוט ידיו ור"ל ות"ח כל בני עלמא בשעתא דציימי על ערסיהו בלילא ולייליא פריש נדפרא על כל בני עלמא ופעמי מעמא דמותא ומנ' דמעמי מעמא דמותא האי רוחא מסאבא שריא על עלמא ומאיב על עלמא בנו קפטיא ריליח (פ"י באהל של אדם) שריא על ידיו ד"ב' ואסתאב וכר אתער ואתחדר ל"י נשפתא בכל מה דיקרב ביודי בלתי מסאבו בנגן דשריא עלייהו רוח מסאבא ועל רא לא יסב ג"נ' מני לאלבושא סמאן ולא נטיל ידיו רוחא אסידך עלי' ההוא רוח מסאבא ואסתאב ואית ל"י רשו להאי רוח מסאבא לשריא בכל אחד דאשתא רשוימו מסיפרי' כו' בנ"כ בעי ב"נ' לאסתמריא בכל סמריו מסמריא דהאי חויא בישא דלא ישלוש עליו וכ"י וע"ד גמ' לך מה שפדשו במקום אתר שבהקיצו משנתו שלא ילך ד' אמות עד שימוט ואם הלך ד' אמות ורוח הטומאה בידיו הוא כעובר עליו וע"ן נאמר לאשר תביא אלוה בידו איוב י"ב ו' עכ"ל ה"ח הג"ל, ובצאות ד"א הגדול הנקרא בשם ארוחת חיים פיסקא י' מסובא ג"כ להריא שלא יגע במלבושיו קדם נטילה ח"ל בני היו וחדר בכלי של מים סמוך למפתח וכשתקום בכקל אל תפול תלוקך ללבוש בלי נטילת ידיים לא מידך ולא מיד אתר שלא נפל ידיו כי רוח הטומאה שורה על הידים, עכ"ל תווא בסוף למ"ש בסדה"י הובא במג"א סי' ד' ס"ק א'

עמק ענה לתרופה עם תוספות נחרצות לכל איש ישראל יהושע אחרון

מהחברים וזל וכשהוא מסתכל בד' צפוני ידיו
 הימין ליבד' בו עכ"ל וכ"כ בספר הכותת וארי
 דל דף ליב ריש עמוד ד' וכשהוא מסתכל בד'
 צפוני הימין ליבד' יע"ש וכ"כ במ' לקסי
 הש"ס מהארי זל דף ליב וזלדק ולכן במוצ"ש
 בשת הברלה כשראה הצפונים אצל האנקה
 בו שחן מ"מיון כסוד רבנה כמסאדיכ ורבנה
 מימין א"יך לא יש בו אלו אתן של יד השמאל
 א"צ לראות אותם כלל כמ"ש לעיל למען לא
 יאחזו בן הקליפות מ' ואפשר שיזכר להיות
 שאם יגלה האצבעות השמאל לאור האנקה
 שארבה יתדבק בהם יותר ולהיות כי יש להם
 אחזה כ"כ בשמאל יחזו ושמאל יד ימין וידבק
 בה ולכן צריך לכוף גדל ימין בידו תוך אצבעות
 מפני שבגדל הם נדבקים ביותר וזו השמאלית
 צריך להיות בבל יראה כלל וזהו שרי בודן ודי למבין
 עכ"לדק וכ"כ בקיצור שלי"ה דף ג"ס בשלחי מסכת
 שבת וז"ל וכתב בע"ז בשם פסקי תוס' יש לכוף הר'

אצבעות של יד ימין לתוך חקף על האגדל
 כנגד הגד כו' ופעם ראית דוקא ד' אצבעות של
 ימין ולא של שמאל כו' עיין קצת ממנו בערת
 בשם תולעת יעקב דף ס"א מ' פ' וינעם לך
 עכ"לדק וכ"כ בסידור יעב"ץ וז"ל וכופף ראשו
 אצבעות ימינו על האגדל, גם בסידור נהרא
 שלם כתב וז"ל וברכת מאורי האש עפ"י האריז"ל
 יכפוף ראשו האצבעות בידו הימין ל"ת על האגדל.
 וכ"כ בש"ע הרב רש"ו מ' רצה סע"ו וז"ל ויש
 לראות בצפוני יד ימין ככל הל"ך מבואר להיא
 דיש להסתכל רק ביד ימין לבד, אולם דאיתן
 אצל איזה גדולי צדיקי הדור שאחזוים הצפוניים
 של ב' ידיהם נגד האור ההברלה בשעת ברכת
 מאורי האש מצאתי להם סמך בפרקי דר"א פ' ט'
 וז"ל ראה אדם לעמוד של אש ושמה בלבו ואמר
 עכשיו אני יודע שהמקום עמי ופשמ ידיו לאור
 הגו ובירך בורא מאורי האש עכ"לדק. וידו
 משמע ב' ידיו וע"כ אלו ואלו דברי אלקים חיים
 וכ"כ בספר שושר שבת ובסדר הברלה וז"ל דוקא ביד
 ימין ולא בשמאל שהוא דין ואין עתה עת לעורר ד"ן :